

Utan rubrik : tankar och toner : axplock 1880-1910

Lindman, Volmar,

81 A Br.

LINDMAN, V.

TUTAN RUBRIK

N.H.

Sno.

(B₂).

0

Vita.
Su

(Bv)
o

V. Lindman

Utan rubrik

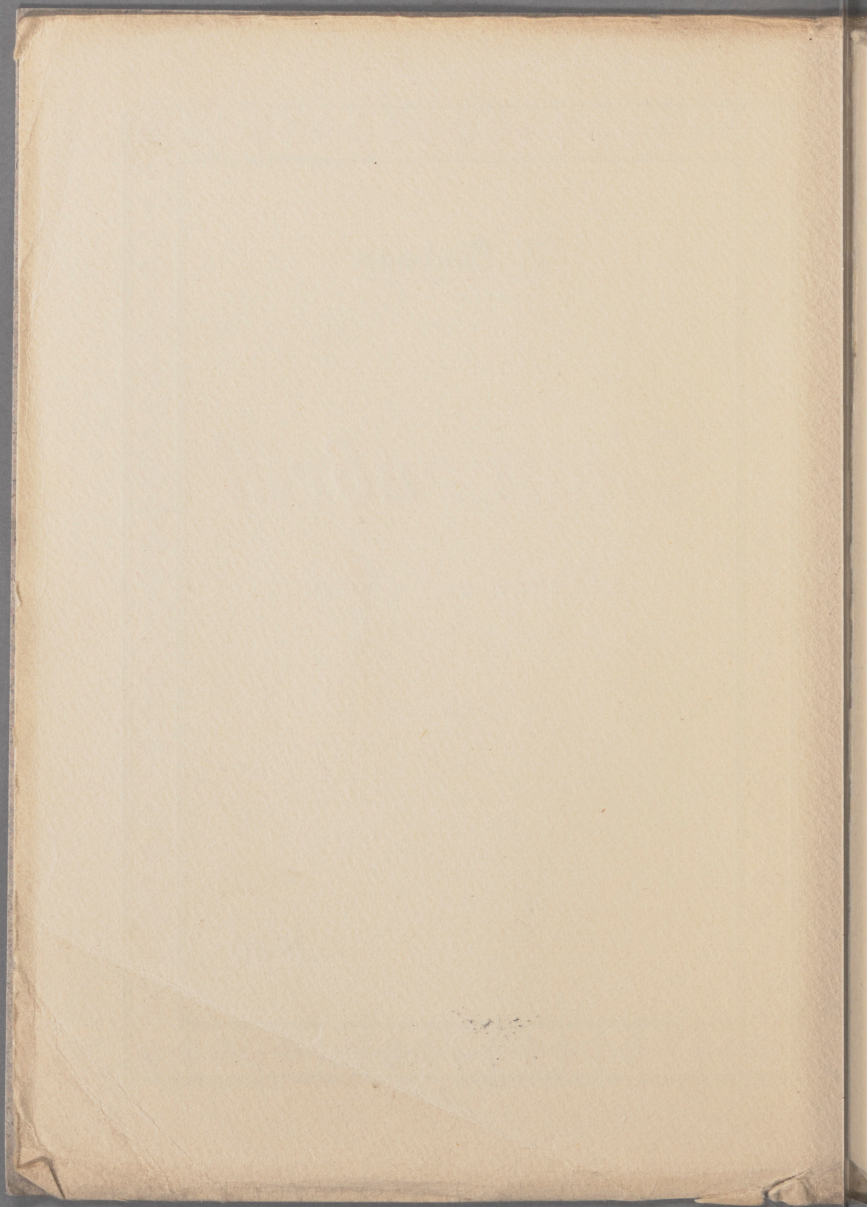
Tankar och Toner

1: 50

10-28
852

10-111

UTAN RUBRIK

TANKAR OCH TONER

AF

V. LINDMAN

AXPLOCK 1880—1910

HELSINGFORS 1910
HUFVUDSTADSBLADETS NYA TRYCKERI

UTAN RUBRIK

TANKAR OCH TONER

V. LINDBLAD

ÅRSLÖCK 1890-1910

HELSINGFORS 1910
FÖRFATTARENS KVAL FÖRSTÄMME

FOSTERBYGDEN, AURASTADEN,

EGNAS

DENNA SAMLING

VÖRDNADSFULLT

AF

FÖRF.

FÖRSTBYGDEH, ÅRSTADEN,

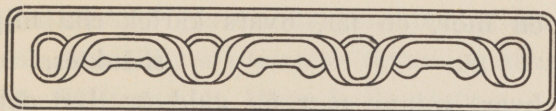
1845

DETTA SAMLING

VÖRINGSÖLL

W

FÖR.

Dig fosterbygd med dina stora minnen,
dig ljusets urhem på vår kulna strand
jag nalkas vill med sonlig tack och vörd-
nad,
med hjärtat lågande i kärleksbrand.

Jag vill dig möta fri och säll som fordom,
då än ett barn jag dröjde kvar hos dig,
då på den mark, jag nyss ånyo trampat,
jag följde kunskapens och hoppets stig.

Hos dig jag finna vill den vrå, som sluter
hvad bäst i tiden varit mig beskärddt.

en mor, en far, hvars kärlek rikt mig
skänktes,
hvars minne mer än guld är dyrt och
kärt.

Jag vill än *en* gång höra dig förtälja
om hur en dag du dig i spetsen ställt
för hvad i Finlands häfder gömmes hug-
stort
på bragdens bana och kulturens fält.

Jag vill med glädje hän mig låta leda
till din af minnen slutna *Brahe*-skvär,
där manligt för mitt öga blottas dragen
af honom, som vår forntids stolthet är.

Och blott ett stenkast härifrån i tankar
han dröjer, som en dag på denna strand
lät flöda ut de minnesvärda orden:
O barn af Finland känn ditt fosterland!

Med blottad hjässa andaktsfull jag skrider
från kor till kor i *temples* skymning hän,
där hjältarna sin långa hvila njuta,
från stridens åskor skilda längesen;

där dragen blottas af den ädla kvinna,
som smärtans kalk blef räckt i gyllne sal,
men nu en drottning's like slumrar fridfullt
långt, långt från tidens alla tunga kval.

Jag träder ut ur dōmen, följer stigar
jag gått förut så mången, mången gång;
din *Drottninggata*, gamla, kära Aura,
ej alls mig tyckes dammande och lång.

Jag står vid målet, jag är åter hemma,
i barndoms hemmet, rikt på frid och ljus,
jag träder upp för höga, branta trappor
till salarna i gamla *Åbohus*.

Här vill jag dröja för en stund, men ensam,
allena med mitt jag från forna dar,
och varsamt smekande med handen röra
vid allt, som finnes från det flydda kvar.

Dig fosterbygd, där forntids stora minnen,
med nutids enas till ett fast förbund,
jag möter sist, då ren till kväll det skym-
mer,
på *Skansens* fjärran dolda, helga grund.

Jag dröjer här vid kullen, där de hvila,
som skänkte mig allt godt i barndomstid,
som, innan ut min väg i lifvet ledde,
ren hunnit hamnen för sin drömda frid.

Jag dröjer kvar, tills solen helt har dalat
och ej ett ljud af äflan mer mig når —
Så ut i lifvet åter, ut att kämpa,
tills också jag er frid här dela får.

O fosterbygd, må dag som randas bringa
dig lugn och framgång, idel harmoni,
må fädrens arf, dig lämnats att förvalta,
dig till en maning, till en regel bli

att oförskräckt för det, som rätt är, strida,
att bryta hvarje onskans bålverk ned,
att modigt fylka dig kring lystringsorden:
Där lycka danas vill jag vara med.

Hvar är du glädje, som i barnaåren
bröt ut i jubel under ras och lek,
som kunde famna hela vida världen
vid blotta tanken på en moders smek?

Jag vet, att än du finnes, fast så sparsamt
du nu vill gästa oss på lifvets stig,

du är väl liksom lyckan obeständig
och ej i flykten kan man fånga dig.

Då man gjort godt och hjärtat fridfullt
klappar
i bröst, där oftast oron näste har,
ses också du, en rymdens lärka, bringa
en svag reflex af tid, då vår det var.

Då dagens möda ändad är och hvilans
emot oss sträcker gifmildt ut sin famn,
också du stiger fram till örngåttet
och för oss bort till ljusa drömmars hamn.

Så följ oss sist också, då lifvets kvällsol
för alltid sjunker ned och det blir natt,
att vi må jubla få, att *det* ej svikit,
till hvilket varmast här vårt hopp vi satt.

Hur godt det känns att skåda mot
ett ögas sol, att sluta hand
i hand ett svek ej gömmer
som vill blott allt det bästa ge,
som lycklig är, då andra le;
sitt jag helt storsint glömmer.

Må städs vi vår framtid bygga
på kärlekens grund och där reda vårt hus,
då kunna vi hälsa trygga
hvar morgon, om mörk eller ljus.

Då kunna vi rika förtära
vårt torftiga bröd, ja, ock dela med dem,
som hungrande irra där ute
förutan all lycka och hem.

Då kunna vi fridsälla fira
hvar dag, när oss minnena mana till fest'
förvissade om, att det goda
är hos oss som signande gäst.

På lifvets stig, där sol och dunkel växla,
där lifskraft plånas utan mening ut,
det kännes godt att veta, hur det gifves
en styrka ock, som håller ut till slut.

Det är den styrka, som ogrumlad lefver
i barmen af ett ädelt kvinnobröst,
det är den styrka, som trots allt ej sviker,
som sprider sol än in i kulen höst.

Det är den styrka, som sitt ursprung leder
ur ädla känslors rena harmoni,

som vill att allt blott ro och lycka andas,
att evig sällhet må dess slutmål bli!

I hafvets vida sköte
en enslig klippa står,
emot dess branta stränder
sitt skumstänk vågen slår.

Ej skönjes på dess yta
det minsta gröna strå —
förhärjad, kal är barmen
med hvitnad mossa på.

Förhärjad, kal är barmen,
af vreda stormar tård.
I striden hon har vant sig
att se sitt allt, sin värld.

Dock, någon gång, då lugnet
ock hennes tröskel når,
du kan på öde klippan
se skimra klar en — tår.

Vet du hvad hoppet är, som gifmildt
smeker
ditt sorgsna sinne mången dyster stund,
som med det flydda än likt solen leker,
då upp hon hinner höstklädd skog och
lund?

Det är din barndomsängel, som ur fjärran,
ur tiden svunnen, än emot dig ler,
som manar städse för dig godt hos Herran
och vemodsfullt på dina felsteg ser.

Det är den hulda, som i morgonljuset,
det första här du mött, ren sökte dig,
som redde också dig i fadershuset
en fridens boning undan stormars stig.

Det är den goda, som i alla skiften
dig elda skall till manlig kamp och strid,
den strid, hvars slutmål först du når vid
griften,
där ängeln står och bådär evig frid.

Vissnade, kala grenar,
strödda i skog och dal,
dömda till evig glömska,
sen deras must man stal;

stapplande, trötta väsen,
ögon röda af gråt,

offer för ödets nycker,
afund och lågt försåt;

underbart! hos er båda,
skilda vidt från hvarann,
finnes en likhet, bitter,
men dock så stor, så sann.

Du söker skönhet — vid din moders bröst
ditt trötta öga slut, där har du grunden
till det du kallar fägring, ro och tröst,
där kan du njuta fullt, af intet bunden.

Du söker skönhet — på dig blicka ned
två blida stjärnor ur de milda dragen.
Säg, äger detta väl ej högre halt
än allt det skenguld, som här nämns
behagen?

Hvad gør det, om rosen på kinderna dör
och vintern strör snö i vårt hår,
om blicken ej strålar så eldig och skön
som en gång i gryende vår,
blott hjärtat är ungt och den eviges hand
omhägnar vår hydda på fädernestrand.

En glädjestund i tiden, snart förglömd
kanske som blomman utan tanke bruten,
har dock sin uppgift, ty, märk: lifsminuten
ej plånas ut, då den till döds är dömd.

Hvad du har ädlast tänkt, hvad bäst du
gömt
helt säkert öppet då i ljuset träder,
och hjärtat, som i vänners lag sig gläder,
har rätt att yfvas, att det ej är glömdt.

Och dagar växla — flarn på tidens älf —,
tills solen dalat har för sista gången,
tills ej ditt öra fångslas mer af sången,
som gaf en bild af lifvet, af dig själf.

Dock, barn de äro ju af samma släkt,
fast sorg bär en och glädje bringa andra,
ty hur de omärkt för vårt öga vandra,
de båda städse dock en nyfödd väkt.

Men bland dem alla, då dit hän du ser,
där minnena sin famn emot dig breda,
inför ditt öga skall dock ljusast träda
den dag, då lifvets vårsol ännu ler.

En glädjestund i tiden, snart förglömd
kanske som blomman utan tanke bruten,
har dock sin uppgift, ty, märk: lifsminuten
ej plånas ut, då den till döds är dömd.

Än födes sol för dem på solen bida,
än lifvet famna skall allt godt och skönt,
men den, som trotsigt vill mot ljuset
strida,
skall bli i mörker — evigt, obelönt.

Ej tjänar du din Gud med bjäfs och band,
med blicken famlande bland mänskors
tal,
ej med den slant, som faller ur din hand
i tempelsal.

Hvar stund i lifvet, dyster eller ljus,
du kan ditt hjärta stränga till Hans pris
och möta Honom i Hans Fadershus
på barnavis.

Hvad godt du gjort, hvad du af kärlek
skänkt
skall bli din ledsven på den sista färden.
Det ängeln är, som står vid hufvudgården,
där du din tankes tanke ut har tänkt.

Du, som längtar att vid Guds bröst
hvila — en ängels like —,
flykta bort ifrån storm och höst
upp till hans himmelrike,

vet, att också här nere ren
du kan en ängel vara,
blott för sanningen, kärleken
du vill ditt hjärta spara.

Lycklig den, som uti lifvet finner,
att, fast allt ej är som man det vill,
man bör glädjas dock; det gifs än värre,
som kan reda oss förtret därtill.

Då skyar hopas, fatta mod!
och tro, att än det ljusna skall,
blott manligt på din post du blir
och fullt förstår ditt kall.

Ty ej har än försports att det,
som byggt på sanning, rätt och ljus,
för första stormfläkt vika måst
och sjunka ned i grus.

Nej, fastän stormen vuxit till,
det blickat tryggt mot dag, som gryr,

förvissadt, att en allmakt än
rättrådig alltet styr.

Behåll ditt hjärta fritt från onskans
slagg,
var blyg som blomman, klädd i mor-
gondagg,
lik fågeln blif med sinnet lugnt och rent,
om också lyckan dig sitt guld förment.

Behåll din tanke fri från vantrons natt
och sök ej få i första hugskott fatt;
som örnen spänn din vinge, men i bön —
och du skall få en gång din drömda lön.

Behåll din aktning som en man för dig
och trampa ej den feges hala stig,
se i ditt verk den dom, som blir din lott,
om du har felat eller kämpat godt.

Och kalla lifvet ej en börda blott,
om bland de ringa du din plats har fått.
Den minsta våg kan växa till, min vän,
ja, lyftas upp mot själfva himmelen.

Ej lyckan danas kan med vapnens rätt
— ty blodbesudlad tecknas våldets bana.
Blott ädel handling adlar människoätt,
och *kärleken* städs svingar högst sin fana.

De band, med ädel håg i vårsol knutits,
än hålla samman under mulna dar,
de jämna stigen på vår väg mot målet,
det mål, som nås, då ut man kämpat har.

Vet: guld, som glimmar, snart förgår,
vårt skönsta hopp försvinner;
men det af ljuset bragts till lif
ej spårlöst bort förrinner.

O, låt, då vårsolsfrid ej mer dig hinner,
då allt, som glädje bjöd, i natt förrinner,
en, om ock svag reflex af bättre tid
din ledsven bli i lifvets kamp och strid!

Hvem än du är du dock där innerst
gömmor
uti ditt bröst det ädlas frö. Ej glömmor
du dagar, då sig sol göt på din stig
och lyckan upplät ock sin famn för dig.

På lifvets stig väl ofta solljus faller,
men än mer ofta storm där gör sitt tåg
och mången vacker dröm till höstlöf
byter
och skumbestänker nyss så lekfull våg.

Hur lyckligt att, då det blir skumt på
stigen,
få trycka till en vän, som hjärtevarm
vill endast ett: att lyckan vårligt fager
som förr tar säte i hvar själ, hvar barm.

Ej föddes du att bo i natt
som krypet, doldt i gruset,
med tanke klar, med vilja fri
du ställdes fram i ljuset.

En hand du fick att länka in
i dagens slit och äflan,
till gifmildhet, till vänskapstjänst,
till värn, till bragdrik täflan.

En barm dig gafs att andas in
hvad bäst oss tiden föder;
skam den, som byta vill dess guld
mot rost, som blindt föröder.

Ett mål du fått, ett hugstort mål,
låt skyar ej det dölja,
det ler dig mot från ljusets strand,
gå att dess maning följa!

Gå att i kärlek, så det vill,
ge ut din sådd i tiden,
och målet går allt närmre då,
blir sist din lön för striden.

Ej svik den uppgift du i lifvet fått:
att för ditt land blott verka stort och
godt.

Skam den i lyckan tar dess håfvor mot,
men viker feg för ofrid, skrämskott, hot;
ej har han hemortsrätt mer på den strand,
han dock vill kalla för sitt fosterland.

Hvem än du är, om lycklig eller arm,
du gömmer känslor dock uti din barm,
som sträfva hän emot ett mål för frid,
ett mål, där stillad är all storm, all strid.

Och är du än aldrig så dyster till sinnes,
då lifvet dig motgång blott bjöd,

en smekning helt lätt af den älskades hand
skall lösa hvart tryckande band.

Och dröjer du ensam i torftiga tället
med tanken i minnenas värld,
det bästa af dem — af din barndomsvår
skall torka din hetaste tår.

Och söker du tränga i framtidens dunkel
med hoppet som ledsven och stöd,
det sviker, om ej i ditt inre du har
en smula själfständighet kvar.

Ej är det lif blott det, att man är till,
nej, lif är det att veta hvad man vill,
att utan tvekan, om ock steg för steg,
sig närma målet på all sannings väg.

Döm ej!

Där bor på djupet af hvar mänskobarm
det ädlas frö, en känsla rik och varm,
ett frö, som spira skall till blom en gång,
sen det har löst sitt tvång.

Strid, det är människolif, ett stjärnskott
lik är här glädjen,
innan knappt stoftet det nått, har det
förslocknat och dött.
Men Han, som ljuset har födt och evigt
tronar i ljuset,
länar hvar hungrande själ sist dock en
stråle till frid.

O, vet, dig blott ljuset gör lycklig och stor!

Det vill jag kalla hjärtefrid
att sjunga än i höstens tid
om livvets lycka, livvets ro,
fast stormen sliter bräckligt bo.

Det vill jag kalla sol och fröjd
att under ås af ålder böjd
dock äga trygghet, då man tror,
att ofvan stoftet styrkan bor.

Tag allt ifrån oss — lycka, hem och
hård —
och drif oss ut till kamp på brydsam färd,

ett kvarblir dock, som aldrig kan förgå:
det ljufva minnet af hur det var då.

En hägring blott så mycket, mycket är,
som hoppets fagra sken på ytan bär.

Det, som en gång i kärlek ut har såtts,
skall städse hvarje hinder öfvervinna.

Allt, som blef till lif, *ett högsta äger*,
hvaraf det kan dela ock åt andra.
Klandra därför ej, att *du* är fattig,
ty du har dock mer än alla dessa.

Dagar finnas nog för tvånget,
lifvets långa strid.
Sann är blott den fröjd vi njuta
i vår barndomstid.

Långt mera än guld och håfvor
den rikdom är värd och stor,
som fri från allt prål, allt skimmer
uti våra hjärtan bor.

Ej är det död, om ett väsen går
till vinterro efter fullgjord id,
ej är det död, att en höst, en vår,
en sommarglädje har mätt sin tid.

Död är blott det att i själfvisk tro
på egen storhet och makt och kraft
sig sluta in i ett bräckligt bo
och le åt dem, som det sämre haft.

Och död för visso det är också
att bana väg för sig ensam blott,
fast tusenden i det mörker gå,
som ej en glimt än af ljuset fått.

Tro ej skönhet bor i uttryck,
tro ej sanning göms i ordsvall!
Pröfva hjärtats halt, där ensamt
är det ädlas skatt förborgad.

Hvad är hoppet?

Tankens sträfvän ifrån djupet upp till
Herran.

Hvad är kärlek?

Själens lyftning för en flyktig stund ur
gruset.

Tron, hvad är den?

Gåfvobrefvet till ett rum i Fadershuset.

Allvar kommer med ålderns dar.

Glädjen bort med vår oskuld far.

O, också under
den kalla ytan

ett hjärta klappar
af vårlig längtan,
af hopp och tro.

Hvad blick ej hinner,
ej tanke mäter,
dock glöder längst på
det dolda djupet
förutan ro.

Då livets sol har dalat, allt är matt
och stoftet funnit ro bland grafvars natt,
o, må vi hoppas, att en vän ibland
med minnets blommor går till kullens
rand!

Du barn af stadslivets villande flärd
fly bort för en tid från den tröttande värld,
från vimlet där ute —

o, flykta som fågeln från drufvornas land
till minnenas älskade, vinkande strand,
där ringaste väsen gladt hälsar sin vän:
„Välkommen igen!“

Hvad vore lifvet, om i lust och glam
det bort förrunne utan pröfningstider,
som adla sinnet, bringa mod och kraft
och leda till en evig vår omsider?

Hvad rör det mig, om molnen hopa sig,
om stormen hotfull går på farlig stig;

jag har ett mål, ett mål för lifvet värdt:
Att offra *det* mitt allt, som är mig kärt.

Man kan taga ditt allt, man kan skända
ditt namn,
man kan föra din farkost i osäker hamn,
men den frihet, din tanke har fjärran-
ifrån,
skall trotsa hvart tryck, hvarje tvång och
hån.

Att tänka godt, att vilja väl
gör blicken ljus, gör stor din själ,
gör himlen för dig vårligt varm
och friden bofast i din barm.

jämnar fårorna ut på din kind, där ro-
sen förvissnat,
rör vid en sträng, som du trott brusten
för alltid, och ler,
ler med vårsolens glöd och smälter
vintriga drifvan
bort från ditt hjärta och ger kraft åt dess
domnande slag.

O, klaga ej, om sorgens törnen stinga
i dig sin gadd: allt är förgängligt här;
se, nya dagar nya fröjder bringa,
och mången pröfning god för hjärtat är.

O, klaga ej, att du är fattig, ringa,
att guldets sällan smeka får din hand.
Gå ut i skogen, där sig fåglar svinga
med jubeltoner öfver sjö och strand;

gå dit och dela deras fröjd och lycka,
fast de ej äga mer än bräckligt bo;
och se på blomstren, som så härligt
smycka
hvar minsta tufva; lär dig deras ro!

O, klaga ej, att kortsynt städs du famlar
emot ett okänt, som du vill förstå,
att tankens bålverk för ett vindkast ramlar,
fast under seklers lopp man byggt därpå.

Hvad vore lifvet, om ren här vi funne
på alla frågor ett orubbligt svar,
och evigheten — då dess rand vi hunne,
vi ägde intet för vår åtrå kvar.

O säg ej stolt, att mer än mången
all visdoms skatt du äga fått!
Då natten skymmer, skall du finna
hur ringa du i grund förmått.

Fritt måste plantan spira upp i ljuset,
om hon skall bära blom och frukt en dag.

Vet, fastän mycket här kan lätt förgätas
och mycket, som var godt, sin lön ej nått,
att dag skall gry, då all din bästa sträfvan
och lifvets bästa dröm sin tydning fått;
en dag, då natt ej mer ett väsen höljer,
då ej ett öga sluter mer en tår,

då harmonin är hel i all naturen,
då ej ett missljud mer man spörja får.

Människolif, hvars mål är doldt i fjärran,
jäktande själ, som bidar segerns tid,
allt, som var dunkel, får sitt ljus af Herran,
allt, som var smärta, får när Honom frid.

Stoftbarnets lek med lifvets stora frågor,
kampen efter vinning, tro på nyfödd väkt
domna som vinden öfver dunkla vågor,
då det blir natt och dagens ljus är släckt.

Ett står dock kvar: det eviga, det höga,
som är vår tröst, då annat allt förgår,
det, som kan lifva ännu brustet öga,
det, som ett hjärta, domnadt snart, förstår.

Hvad vare syftet med vår bästa sträfvan
på livets stig? Jo det att verka godt,
att fånga ljuset och dess håfvor bringa
också till den, ej del af dem än fått;

att göra rätt åt alla, huru ringa
de för vårt öga ock sig kunna te,
att tro hur kärlek ensamt reder seger,
men kärleklösheten förbannelse.

Ljudlöst burna plågor skola lära
oss att fatta så i stort som smått,
hur en balsam gifs för hvarje smärta
af ett hjärta en i grund förstått.

Träd manligt fram, då du ser orätt öfvas
mot värnlöst väsen, och gif det din huld;
du kan det, fast du själf är svag, förgäten,
om ock du fattig är på gods och guld.

Hvarför skall i lifvet det goda så brådt
för ondskan ses vika och falla
och ej få till fullo ge tanken dess stål,
förädlande allting och alla?

I fädrens spår skola fram vi gå
med upprätt panna och ut det så,
som skall af en framtid bärgas.

Strid är lifvet, nattdunkel vill det famna,
tankens adel grumlas af lömskhets dy;
men ur dunklet ler dock ibland en stjärna,
manande tillitsfullt hvar idog kämpe:
Håll ut! Ty den fege blott lärt att fly.

Ställ målet högt, med upprätt hufvud
gånga
din lefnadsbana genom tiden fram,
då skall dig ingen lumpen snara fånga
och ej din traktan nå sitt slut med skam.

Ställ målet högt, långt skildt från stoftets
sköte,
ty städse uppåt leder ljusets stig.
Se, hur det härligt vinkar dig till möte,
hör, hur dess maning ljuder innerlig.

„Din fot kan stappla“, hviskar det, „och
svika,
ditt mod kan falla och din kraft förgå,
din tro kan svalna och med den tillika
ett tviflets mörker hoppets fackla nå.

O, rygga då ej, fall ej dignad neder,
stå upprätt endast och ditt valspråk minns:
Mitt mål är stort, min kamp skall stå
med heder
och säker är jag, att ock seger vinnns.“

Ställ målet högt, långt bortom rummet,
tiden
du skall det hinna, blir ock mödan lång,
du skall det hinna, då hon ändats striden
och anden frigjorts från allt jordiskt
tvång.

Välsignadt vare evigt det namn från vå-
rens tid,
mitt minne gömmer under alla öden,
det namn mig skänkte styrka att tro på
ljus och frid
ännu i döden.

Välsignadt vare evigt du ädla moders-
namn,
det första jag i lifvet lärt mig tolka,
välsignad vare evigt din kärleksfulla famn,
din blick i döden.

Hvart än på lifvets stormhaf min julle
kastas må
jag skall dig minnas som den trygga
hamnen,
där inga onda tankar mig nånsin kunde nå.
Mor, frid i döden!

Vårt mål? Att lidande läna tro,
hur ock för dem finnas hägn och ro,
blott självviskheten blir bunden.
Då tanken mognat kring jordens rund
och hjärtan adlats till bottengrund,
skall gry för dem frihetsstunden.

Tiderna skifta,
sol, som oss lifvat,
gömmer sig undan bak blytungar skyar,
blomstren förvissna,
böljorna isas,
hjärtan, som klappa, bytas i stoft.

Ett, som ej växlar,
ett, som ej viker,
ett, som går segerrikt fram genom tiden,

är all den kärlek,
som ur vårt inre
egnas det goda, den Högstes lån.

Ett eget hem! Hvar finns på jorden ro,
om ej den finns där ädla syften bo;
hvar finns i tiden kärlek, lifvets salt,
om ej den finns just där, där den är allt?

En ödets ironi man måste väl det kalla,
då den, i dag är *allt* och all vår dyrkan
får,
i morgon ren, förglömd, har setts till
intet falla.

O, må för rätt vi vår fana högt,
högt upp mot skyarna svinga,
för rätt åt *alla*, ej blott åt oss,
men ock åt de små och ringa.

O, må vi ropa i tiden ut
hvad varmest vårt hjärta närde:
att alla väsen all jorden rundt
ge hägn och aktning och värde;

ej blicka blinda på våld och list,
nej, oförskräckt dem förgöra —
och lindra smärta och nöd och brist,
som lifvets lycka förstöra.

Hvad i kärlek du har verkat,
hvad du gjort åt andra godt

skall förbli ditt bästa minne
af den dag, som ren förgått.

På hemmens lycka fotas skall ock foster-
jordens väl,
den lycka, som hvar skugga tar bort från
nationens själ.

O, lifvet det är en gåta,
hvars lösning ingen skall lyckas nå,
fast under sekler man bidat
att ändtligt säkraste tydning få.

Hvad kärlek fostrat kan ej, får ej grusas,
det är en vågkam likt på hafvets fält,
bryt af den och den växer hastigt till sig,
dess mål är vida af en allmakt ställdt.

Har du i stilla sommarkväll i drömmar
sänkt
där ute dröjt på klippans krön nå'n gång
och sändt din blick att famna sjö och
stränder?

Har du ditt öra låtit smekas af den ve-
modssång,
som våg på våg dig bragte ur det vida?
Förstod du dessa toners djupa innebörd?
Det var en hymn af alla dem, som lida,
som drömt som du i lycklig frid en dag,
men dignat ned för ödets hårda slag
och nu hugsvalelse och frihet bida.

Det var det matta ekot från en värld,
som utan rast är stadd på pilgrimsfärd
till aningarnas undersköna, fagra strand,
där ljuset aldrig släcka skall sin brand.

Då molnen hopa sig kring sjö och strand
och sol, oss värmde, mattas i sin brand,
hur godt att lita till den drömda vrå,
dit inga stormar, inga strider nå,
där aftonsolen glömmar nattens frid,
där allt *det* flytt, som nämnes rum och
tid.

Hvar än bland tidens stormar
du söker hamn på vilsam färd,

vet, största trygghet äger
den hamn, som nämns din hembygds
värld.

Väl bjuda ej dess stränder
på Södersns rika blomsterprakt,
nej, frostens obarmhärtigt
där månet frö i bojor lagt.

Den ton ur skogens gömma
så smeksamt rörde hjärtats sträng,
den blomma, vän och fager,
slog ögat upp på vårgrön äng,

du ofta sett förhärjas
och lämna kvar ett minne blott;
ja, mången bitter pröfning
du ofta själf där smaka fått.

Och dock, hvar än du irrar
på tidens vida böljefält,

hvar än dig plikten manar
på plats, dit dig en allmakt ställt,

din tanke hän skall ila
dit, där de enas alla band,
du aktar högst i lifvet,
den vrå, som nämns ditt fosterland.

Ty det var här din sol rann upp
en gång i flydda tider,
här kärleken dig gjorde stark
att möta lifvets strider.

Här sprang du säll bland vårens blom
i lekars fröjd och gamman,
och här ditt hjärta knöts en dag
vid hennes troligt samman.

Här byggde du för rastlös flit
ett hem, fast lågt och ringa,

och litade, att mödans lön
nog skulle Herren bringa.

Och här en gång, då sol gått ned
och grafvens ro dig hinner,
i fosterjordens modersfamn
du skönsta hvilan finner.

Hafvets bölja frigjord smeker strandens
häll,
fågeln sjunger arla, sjunger nöjd och säll,
bringar än sin lofsång den allt godt oss
gaf,
då till hvila solen går i lugnadt haf.

Vårlig fågning röja björk och hägg och al,
furan stolt sig bröstas uti skogens sal,

och ur ängens matta, mjuk och saftigt
grön,
blomma efter blomma träder fram så
skön.

Kan du längre dröja kvar där inne än,
skåda blott en flik af högblå himmelen,
röna blott en försmak af det lif, den fröjd,
som där ute enar allt i dal, på höjd?

Ut! att samla skatter, värda mer än guld,
ut! att hämta krafter hos natur så huld,
ut! att vidga blicken, elda hjärtats slag,
ut! att vinna mod för oviss framtidsdag.

Flaggan i topp,
flaggan den gula, den röda!

Styrka och hopp
må i sitt lopp
föra hvar fläkt
rikt i dess famn,
intet, som blindt vill föröda.

Flagga i mast,
mana fram tid, som har vikit,
tid, då ej brast
heder, då fast
hvar stod på post,
post, som sen kallt,
självviskt och trolöst han svikit.

Duk i det blå
ej får kring stång du dig sluta!
Stormar, som gå,
ut må dig slå,
guld ur din famn,

guld må du in,
in i vårt hjärteblod gjuta!

Du svenska stam, som har brutit bygd
här på Finlands strand, vet det är din
dygd

att aldrig för våldet falla.

Din fana ofläckad än i dag
som för sekler vajar för vindens tag
och samlar kring fanstång alla.

Din hop är ringa, dock minns du tid,
då den var än trängre? I Lützens strid
den smultit än mera samman.

Och dock skall häfden, som sannar allt,
den skara, som manligt där stred och
svalt,

ge äran af segerflamman.

Du svenska stam, fastän prof du gaf
på bragd, som har burits kring land och
haf,

fast hemfrid och allt du glömde
för det, som fordrade kraft och mod,
fastän lifvets bästa du skänkt: ditt blod,
ej stolt du om lön dock drömde.

Din ära det var att stå som man
på din post, där du för det högsta brann:
för ljusets seger i tiden.
Så kämpa i dag än för ljusets rätt,
för sanningens seger, för bildning, vett!
Gå fram utan halt i striden!

Men hjältekungen hvar är han, han,
som eldade modet i dag, som svann,
på slagfält för rykte, ära?
Han njuter griftro; men än som då

hans röst dig når, då stormlåtarna gå
och budskap om hemgång bära.

Förfäras ej! Ej ditt tal är stort,
men du har redan det mesta gjort,
nu gäller verket fullborda,
nu gäller rödja ogräs från teg,
att öka växten och staka väg,
att splitet och hatet jorda;

att samla dem, som i mörker bo,
till andens högtid, till tankens ro,
till håfvor, ingen kan rövva;
att maningsropen för rätt och ljus
förläna den kraft, att i stormens sus
de fattas ock af de döfva.

Då mörkret sluter sig kring folkens hopp
och framtidssdagen dämpad ljusning bådär
och tanken liksom hämmas i sitt lopp,
när trånga vyer blott man kring sig skådar;

då tidens sol i skyar bäddats har,
och allt det sköna, nyss du älska lärde,
är snart ett minne blott af flydda dar
och lifvet syns så armt, så tomt på värde;

förtvifla ej, det gifs en utväg än,
som lindrar smärtan, gjuter frid i striden,
han är dig sänd af själfva himmelen
och kan därför ej plånas ut ur tiden.

Han är en pärla, o, långt mera värd
än alla de försåtligt skimmer bära,
en rik välsignelse för hemmets härd,
den starkes kraft, den ringes högsta ära.

Du hört dess namn i lifvet mången gång,
i barndomsår, i mogna dagars trängtan,
i faders maning och i moders sång,
då stum du burit på din långa längtan.

Och *idog flit*, se där den starka makt,
som danar storverk än i dystra tider,
som lyfter slöjan man kring stoffet lagt
och dämpar alla hatets lumpna strider.

Försumma ej att fånga denna skatt,
dess valspråk bjuder ju så skönt: *arbeta!*
Och du skall varsko ljus i all din natt
och ej förgäfves efter målet leta.

Jag drömde jag gick bland drifvor
en dag på en kyrkogård;

små skimrande hvita flingor
sig lägrat på vård vid vård.

Och furornas vackra kronor,
hvar kulle, helt nyss så grön,
med silfver i locken dröjde,
som sänkta i stilla bön.

En frid så djup, så allvarlig
sågs härska i hvarje vrå,
jag kunnat, om jag så velat,
lätt höra mitt hjärta slå.

Så gick jag försänkt i tankar
och läste på nattsvart grund
den gamla sagan om lyckan,
som dog i sin segerstund.

Än var det en mor, än åter
en ros i sin sommarprakt,

den stränge allhärjarn döden
i förtid på båren lagt.

Än var det den trötte vandrarn,
som föll med sin staf i hand
just då han från stormar fjärran
satt foten på hemmets strand.

Hur bittert! Och dock mig tycktes,
att sällare var den lott
de nu utan afund njöto
än den de af tiden fått.

Så går jag i tankar sluten,
då plötsligt en psalm jag hör,
den hinner mig likt ett eko,
som tonar en stund och dör.

Den kommer som smärtan kommer
i barnets ljusaste vår —

och så jag helt tydligt nimmer
hur mullen mot kistan slår.

Jag sträfvar dit fram — en skara
i sorg jag församlad ser,
och blommor och kransar bäddas
med stoftet i grafven ner.

Jag spörjer hvem åter slutat
sin lefnads så korta dag?
Och underbart! Man mig täljer,
att offret som föll var *jag*.

Och sällsamt! Jag hör man nämner
mitt verk i de ringas led,
där trofast allt intill slutet
för sanning och rätt jag stred. —

Jag vaknar. Emot mitt fönster
ett flöde af vårsol går

och lärkan i höga rymder
sitt älskliga kvitter slår.

Ut! ut! att verka, att strida
mot grymhet och hjärtlöst tvång!
Måhända skall drömmen bytas
till verklighet så en gång.

Det var folkfest på ängen
med töser i svängen
så röda och hvita som smultron i snö,
och kvintarna gnällde
och klackarna smällde
bland blomstren snart vissna och dömda
att dö.

Och där nere drog vågen
helt trotsig i hågen

mot vidare fält. Det bar af, må ni tro
så skumstänket yrde.
Och stormguden styrde
sin manliga trupp genom dådkraft till ro.

Det var folkfest på Näset.
Mot saftgröna gräset
den guldröda flaggan sig tecknade varm.
Jag läste i vecken
förborgade tecken:
„Vet, striden för ljuset blir guld i din
barm!“

Och det taltes om plikten
mot hemmet, om vikten
att alla sig samla kring hugstora mål;
och ögonen lyste,
man log och man myste,
de voro förbrödrade Per och herr Pål.

Så harmonisk ljud sången,
ej dröjde den fången,
den kastades vida mot svindlande höjd;
och fågeln vid nästet
på bräckliga fästet
satt undrande öfver all världslifvets fröjd.

Det var högtid för hoppet
om ljusning, i loppet
den tyngande oron förkväfts för en stund;
det var sol, det var hägring
i högsommarfägring,
det var jubel ur hjärtats ädlaste grund.

Och när skuggornas slöja
där ensam ses dröja
kring platsen för ungdom och jubel och
glam,
då båtarna svunnit

med hjärtan, som brunnit
för det, som i lifvet oss tryggast för fram,

med blomster i håret
hon träder ur snåret
den fängslande nymfen i skogarnas djup,
hög hvälfver sig barmen
af frid, ej mer harmen
hon andas som nyss öfver våg, öfver stup.

Sitt öga hon höjer,
så lycklig hon dröjer
vid stjärnan, som tändts bortom blek-
nande sky.

Nu vet hon: Fast natten
kring land och kring vatten
sig lägrat, med visshet en morgon skall
gry.

Och liten siska sjöng så glad
i solig sommarkväll,
och ekot gaf på sången svar
från fjärran skog och häll.

Men sommarn vek för kulen höst
och sol för kolsvart natt,
från aspens krona siskans sång
i kvällen ljöd så matt.

Sen flydde höst med mulna dar,
det vinter blef i nord;
från aspens kala krona mer
ej siskans sång blef spord.

Hon vingen spänt från is och snö,
från död i drifvors bädd;
till söderns blomsterprydda jord
blef hennes kosa ledd.

Hon flytt för att med vår och sol
till Norden än en gång
få ila, bygga där sitt bo
och sjunga där sin sång.

En blomma vet jag, som aldrig vissnar,
fast vintrar härja med storm och snö,
från ljusets hemland hon har sitt ursprung
och se just därför hon ej kan dö.

Och vill du lära den blomman känna?
Dess skrud är ringa som ock dess namn,
så ofta omärkt dock rikt hon tjuvar
och föder sällhet i tidens famn.

Den arma, glömda, som tröttad stapplar
på törnestig mot sin drömda strand,

med hopp om ljusning så gladt hon hälsar
och löser stridens och kvalens band.

Bland krigets åskor, vid smärtans läger
hon gjuter styrka i såradt bröst,
för usel, fallen, i bojor bunden
ännu hon äger ett ord till tröst.

Barmhärtighet är det blomman heter,
ett verk i kärlek är hennes skrud,
och hon är evig som allt det goda,
hon har sitt ursprung från Herren Gud.

Hon kom som våren med löften
om sol och sällhet till hemmets vrå
och lyste där förr var mörker
och bragte hjärtan att högre slå.

Och gladt såsom fågelungens
ljöd hennes kvitter i morgonväkt,
och ljus och härlig var drömmen,
då kvällen kommit och sol blef släckt.

Hon flydde. Som blomman dignar
för stormens famntag, hon föll också
med rosornas glöd förbleknad,
med strålen slocknad i ögon blå.

Och så som då hösten kommer
och natten sveper sin mörka päll,
var solen i hast fördunklad
för nyss så lyckligt och fridfullt tjäll.

Och så som då sången bortdör
och lämnar tystnad och tomhet kvar,
i hemmet uppstått en saknad,
som tynger lifvet för mor och far.

Du kära strand med ditt vida haf,
hvars gräns ej mitt öga hunnit,
ren barnasinnigt dig vördnad gaf,
min mandoms aktning du vunnit.

Jag lärde ju, att din grund var stark,
för hemmet ett säkert fäste,
att, fast för bröd du ibland gaf bark,
du var dock för mig den bäste.

*

Nu strålar solen ur högan loft
igen som i svunna tider
och äng och skog blanda hop sin doft,
allt vaknar till lif omsider.

Den djupa drifvan, som svepte kall
så länge hvar vissnad tufva,
dock solens välde har bragt på fall,
så kärlek ock köld kan kufva.

Du kära strand, hvarför dock ej mer
du tjuisar som flydda dagar,
din våg, som tumlar mot djupet ner,
hvarför den så sällsamt klagar?

Hvarför så tungsint står härdad tall
och spejar oroligt vida,
som om han väntade ren sitt fall,
som skulle han ofärd bida?

Jag spörjer så och jag får till svar:
Låt blicken blott längre fara,
ej ensamt det du inför dig har
ren glömt, att man säll *kan* vara.

Kring mila bygder en vinters strid
all lifskraft hejdlöst förödde,
man tror ej mer på den sommarfrid
förr våren så härlig födde.

Men dock den kommer, den gryr så sant
som morgonens ljusa strimma,
den lifvar furan på klippans brant
och skingrar all orons dimma.

Och du, som bygger på frostig strand,
den grund man dig älska lärde,
håll ut! Hur hög ock går stridens brand,
den grunden dock sist har värde.

(Midsommaraftonen 1900.)

Jag stod vid Jutas. Solen fridfullt sände
från högblå rymder sina strålars prakt.
Det var så härligt! I min barm sig tände
en känslans brand med omotståndlig
makt,
på tankens vingar hän jag ville fara
för att hos tid som flytt en stund få vara.

Jag ville skåda än i verkligheten
en skön bedrift från hän försvunna dar,
då hugstort mål än ledde mänskligheten,
då mod i barm än fanns hos finnen kvar,
då pliktens bud än var hans högsta lära,
för fosterjorden glad han föll med ära.

Jag ville se mitt folk, fast höljdt i trasor,
gå fram till seger, länad af den makt,
som lärt det glömma alla stridens fador
för lyckan att få stå som Finlands vakt,
att såsom söner af en älskad moder
få till dess bästa vända tidens roder.

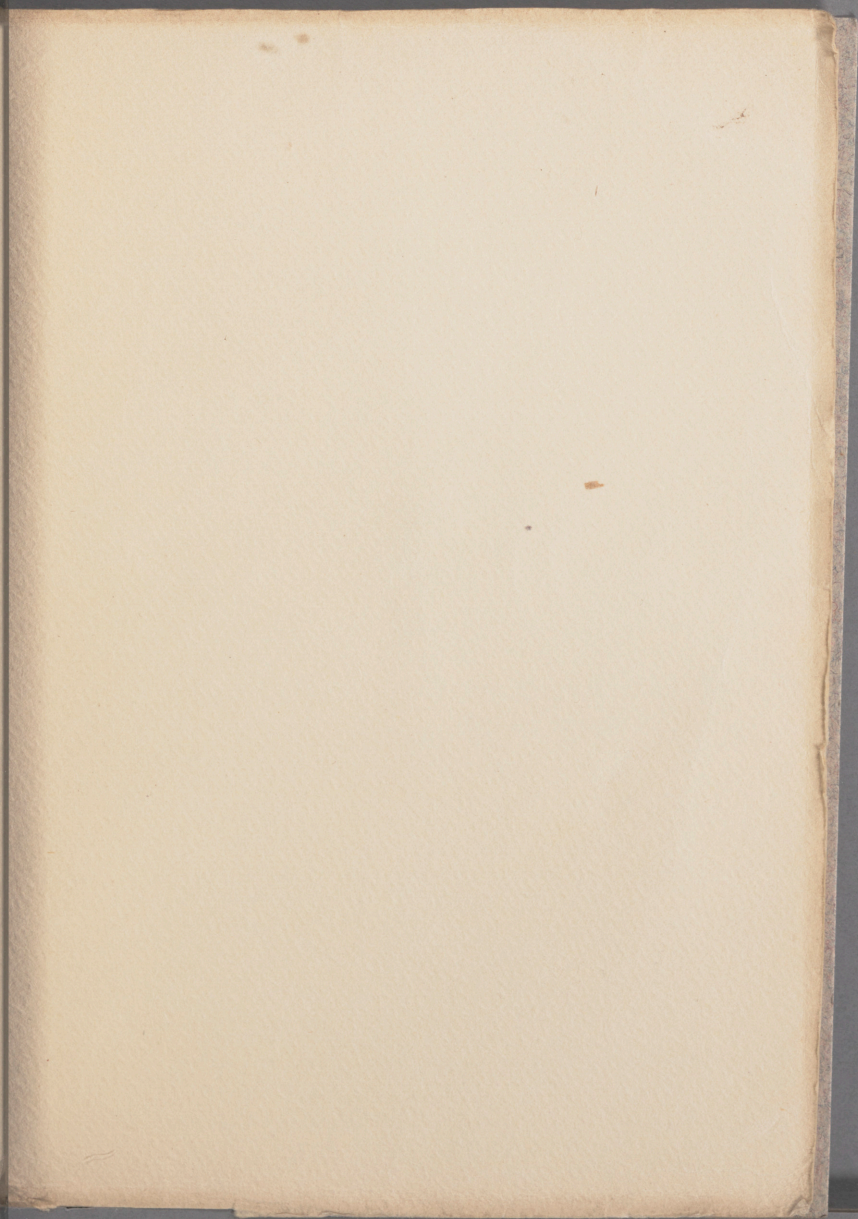
Det var ju här, säg stäms ej varmt ditt
sinne,
som häfdens genius med en skrift så klar
skref ner: Ej nånsin skymmas skall hans
minne,
som lyft vår fana högt i stridens dar,

den lille mannen med sitt band om pannan,
han, som fick pröfva mer än mången
annan.

Det var ju här hans björneborgska skara
med öppet frimod gick i stridens brand,
beredd att offra allt, då nöd och fara
omhvärfde fosterjord och hembygds-
strand,
Att ädelt kämpa, lida och försaka,
dess valspråk var, ej vika fegt tillbaka.

Hell, hell, I tappre söner, där i mullen
I slumren efter stormens, stridens dar.
Väl randats skiften, vissnat, sköflats kullen,
men fast, orubblig står Er bragd dock kvar.
I mulen tid den hviskar: Gå med heder!
Att fosterjorden än du lycka reder.

10 -

